COMPUTERRECHT

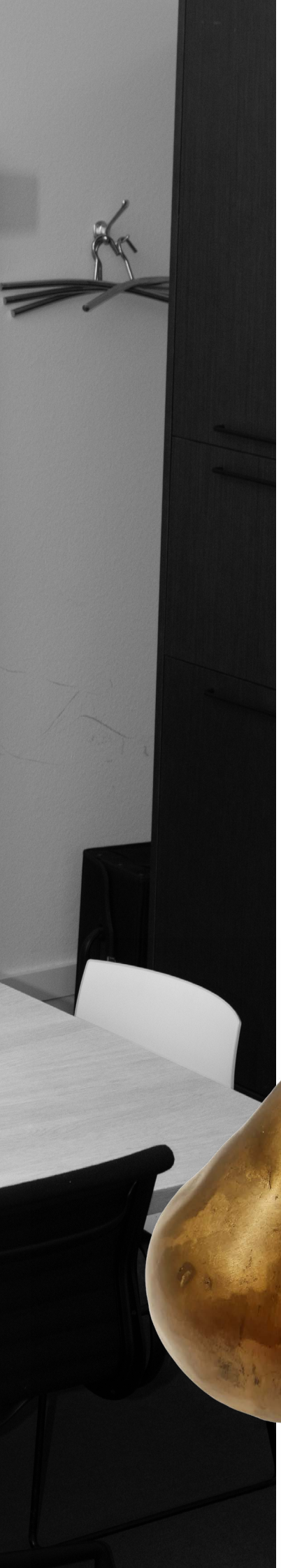

GoudenPeer IT-RECHT

De Gouden Peer IT-recht is voor Polo van der Putt, advocaat bij Vondst Advocaten in Amsterdam. In het veelomvattende IT-recht gaan de ontwikkelingen snel. Contracten zijn vaak al verouderd op het moment van ondertekening, dus die moeten flexibel en slim zijn. "We proberen continu dingen te vinden om IT-projecten beter te laten verlopen. Een belangrijk element daarbij is de zorgplicht van IT-leveranciers."

door **Henriette van Wermeskerken** foto's **Geert Snoeijer**

"Veel IT-projecten mislukken", vertelt Polo van der Putt (1972). "Ze worden niet gerealiseerd binnen de scope, planning of budget. Het resultaat biedt bijvoorbeeld de helft van wat je hoopte, voor twee keer de prijs, en het duurde drie keer zo lang. De meerderheid van de projecten voldoet niet aan de verwachtingen. En elk project boven de tien miljoen mislukt gegarandeerd, blijkt uit onderzoek."

Dat klinkt niet best. Toch heeft Van der Putt buitengewoon veel plezier in zijn werk. "Het mooie is: mensen willen nieuwe mogelijkheden bieden, werkprocessen makkelijker maken, de wereld verbeteren. Het is positief om daarvoor contracten te maken die zo goed mogelijk werken en recht doen aan de wensen en de verwachtingen. Creatief werk in een omgeving die voortdurend verandert."

GIGANTISCH RECHTSGEBIED

Achter de term IT-recht gaat een brede wereld van rechtsgebieden schuil. "Verbintenissenrecht. Strafrecht, onder andere cybercrime. Bestuursrecht, zoals digitale overheidscommunicatie. Arbeidsrecht: het monitoren van werknemers. Aanbestedingsrecht, intellectueel eigendom en privacy horen erbij. Je hebt natuurlijk ook te maken met AI. En e-commerce en platformwetgeving. Cybersecurity heeft nu veel aandacht. Het is gigantisch. Er is geen wetboek van IT-recht, je vindt het overal", zegt Van der Putt. "De eerste bescherming van iets digitaals, zoals software of informatie, kwam van het auteursrecht. IT-recht wordt ook wel ICT-recht genoemd, of informaticarecht. De c van communicatie uit de term ICT-recht komt uit het intellectuele eigendomsrecht en het telecomrecht, want vanuit die praktijken is het rechtsgebied ontstaan. Daar zit ook communicatie en media in. Tegenwoordig is het een minder belangrijk element, vandaar dat we nu meestal IT-recht zeggen. Bij de meeste advocatenkantoren zitten IT en IE samen. Bij Vondst, als nichekantoor, doen we uitsluitend IE- en IT-recht."

BUZZWOORDEN

Van der Putt houdt zich vooral bezig met verbintenissenrecht. "Ik maak contracten op het gebied van IT en treedt ook op in procedures. Vaak valt er weinig te winnen bij een uitspraak van de rechter, want op dat moment is de software waar het over

gaat al verouderd. En meestal hebben beide partijen verwijtbaar gehandeld. Er wordt dus veel geschikt."
Naast zijn praktijk is Van der Putt arbiter en bestuurslid bij de Stichting Geschillenoplossing Automatisering, redactievoorzitter van het *Tijdschrift voor Internetrecht* en initiatiefnemer en redactievoorzitter van ITenRecht.nl, een online platform voor IT-juristen. Hij is docent bij de Grotius-specialisatieopleiding IT, data & recht. Verder publiceert hij veel, onder meer over IT-jurisprudentie, en treedt hij regelmatig op als spreker.

"IT-recht probeert de nieuwste technologieën en diensten te ordenen in vaak eeuwenoude juridische concepten"

Het IT-recht is voortdurend in ontwikkeling. "Met kantoor organiseren we elk jaar een seminar waarbij we een buzz-woordenbingo houden om de nieuwe hypes te bespreken. Nu is dat vooral AI. Eerder waren het woorden als NFT, *non-fungible token*, een soort digitaal eigendomscertificaat, cloud, outsourcing – dat tegenwoordig vaak sourcing wordt genoemd: het uitbesteden van een onderdeel van je bedrijf aan een ander. Andere buzzwoorden waren *agile* en *scrum*. Wendbaar en in korte sprints betekent dat. Het idee is dat je elke twee weken een miniprojectje aflevert, dan zou het beheersbaar moeten blijven. Niet dat het altijd werkt overigens, want agile wordt vaak misbruikt of gebrekkig toegepast."

SERVICE LEVEL AGREEMENT

In 1996, na zijn studie aan de Universiteit van Amsterdam, begon Van der Putt als advocaat bij Ekelmans Den Hollander in Amsterdam. "Het klikte met de mensen en het kantoor had de naam dat je er een gezellige tijd kon hebben. Ik kwam terecht bij IT-recht, waarin ik tijdens mijn studie wat vakken had gedaan. Ook een beetje geprogrammeerd, dat hoorde er toen bij. Al snel deed ik mijn eerste outsourcingzaak. Dat wakkerde een vlam aan die nog steeds brandt."
Hij vervolgt: "In één zaak leverde onze klant bijvoorbeeld IT-diensten aan een grote krantenuitgever. Twee belangrijke afspraken: in de *service level agreement*, de SLA, stond dat de helpdesk van negen tot vijf bereikbaar zou zijn. Een andere afspraak was dat het niveau van service minimaal hetzelfde zou blijven. Als een soort vangnet. Al snel bleek dat de journalisten van de kranten de helpdesk helemaal niet tussen negen en vijf belden, maar 24/7. Want een krant heeft niets met kantoortijden te maken. Er bleek dus een *hidden service* te zijn, zoals dat heet: als het niveau van de dienstverlening minimaal gelijk moest blijven, moest de helpdesk vaker bereikbaar zijn dan tijdens kantoortijden. Hoe los je dat op, en voor wie zijn de extra kosten? Het zijn typische kwesties waar IT-juristen tegenaan lopen. Dienstverleners moeten zich uitvoerig verdiepen in wat de klant doet."

DE DOORMODDERDOCTRINE

Van der Putt treedt zowel voor leveranciers als voor afnemers van IT op. "Wij juristen, maar ook de IT'ers, proberen continu dingen te vinden om te zorgen dat IT-projecten beter gaan. Een belangrijk element is de zorgplicht van IT-leveranciers, waarover ik ook publiceer. Ik vind dat zij soms een bijzondere zorgplicht hebben jegens hun klanten, zoals banken dat bijvoorbeeld ook hebben. Je moet de onervaren klant begeleiden en behoeden voor misstappen. Daar hoort

VAN DE JURY

Het recht is voortdurend in ontwikkeling, en dat kan betekenen dat ook de naam van een rechtsgebied verandert. Reikten we achttien jaar geleden de Gouden Peer voor ICT-recht uit, nu is het de Gouden Peer IT-recht. Inmiddels is dat de meest gebruikte naam voor het vakgebied, hoewel het ook nog wel als ICT-recht of informaticarecht wordt aangeduid. Winnaar Polo van der Putt vertelt er in het bijgaande interview meer over. En hij legt meteen uit welke rechtsgebieden er nou eigenlijk allemaal achter het brede begrip 'IT-recht' schuilgaan, want dat zal lang niet iedereen weten. "Er is geen wetboek van IT-recht, je vindt het overal", zoals hij zegt.
Van de Putt belandde – toen hij in 1996 als 24-jarige begon als advocaat – meteen in het IT-recht. Zijn eerste outsourcingzaak wakkerde een enthousiasme bij hem aan dat hem nooit meer heeft losgelaten. Het leidde ertoe dat hij achttien jaar geleden ook al op de lijst met *peers* belandde, en nu tot Gouden Peer is gekozen. Hij is niet de eerste. Maar liefst acht van de elf juristen die in de huidige serie tot Gouden Peer zijn uitverkoren, stonden ten tijde van de vorige serie (tussen 2007 en 2010) ook op de 'peerslijst'. Een van hen (Rob Widdershoven) schopte het zelfs voor de tweede keer tot Gouden Peer. Kortom: een langdurig rijpingsproces leidt tot vruchten van topkwaliteit.
Wie dus graag een Gouden Peer wil binnenslepen weet wat hem of haar te doen staat: jong beginnen in een bepaald rechtsgebied, je er jarenlang in onderdompelen en daardoor goed rijpen.

Namens de jury, Karen Rijlaarsdam (eindredacteur)

DE 'PEERS' IT-RECHT

Wieke van Angeren (Brinkhof) • **Robert Boekhorst** (VBK) • **Khaled Dadi** (DLA Piper) • **Berend van der Eijk** (Bird & Bird) • **Arnoud Engelfriet** (ICTRecht) • **Sarah Eskens** (Vrije Universiteit) • **Tycho de Graaf** (Universiteit Leiden/rechter-plaatsvervanger rechtbank Den Haag) • **Huub de Jong** (Turing Advocaten) • **Louis Jonker** (Van Doorne) • **Wanda van Kerkvoorden** (Solv) • **Aline Klingenberg** (Rijksuniversiteit Groningen/rechter-plaatsvervanger rechtbank-Noord-Nederland) • **Koen Konings** (Nord Advocaten) • **Mariska Kool** (The Data Lawyers/raadsheer-plaatsvervanger gerechtshof Arnhem-Leeuwarden) • **Judica Krikke** (Kennedy Van der Laan) • **Tina van der Linden** (Hogeschool Utrecht) • **Arno Lodder** (Vrije Universiteit/rechter-plaatsvervanger rechtbank Amsterdam) • **Roelien van Neck** (Bird & Bird) • **Corien Prins** (Tilburg University/WRR) • **Polo van der Putt** (Vondst Advocaten) • **Christian van Seeters** (Project Moore Advocaten) • **Wouter Seinen** (Pinsent Masons) • **Otto Sleeking** (Winston Taylor) • **Eva Visser** (Project Moore Advocaten) • **Thomas de Weerd** (Houthoff) • **Menno Weij** (The Data Lawyers) • **Reinoud Westerdijk** (Kennedy Van der Laan) • **Dennis Zieren** (Ploum)

De 'peers' zijn degenen die de beste uit hun midden mogen kiezen, de Gouden Peer. Niet iedereen maakt gebruik van zijn of haar stemrecht. Van de 27 IT-rechtelijke peers hebben er 21 hun stem uitgebracht.

bij dat je nagaat of de klant het snapt. Dit voorjaar deed de Hoge Raad een uitspraak hierover: GAC/Verano (ECLI:NL:HR:2026:402, red.). Het ging over de vraag of de opdrachtnemer toerekenbaar tekort was geschoten in zijn verplichtingen tot levering van software en over daaruit voortvloeiende schade. Het hof oordeelde, terecht volgens de Hoge Raad, dat het tekortschieten lag in het niet voldoen aan gewekte verwachtingen over software en het schenden van de zorgplicht. In dit geval was een standaardpakket geleverd waarbij alsnog veel maatwerk nodig was om de boel werkend te krijgen. Want, zei de leverancier, de standaard sloot niet aan bij de bedrijfsprocessen van de klant. En nu beaamt de Hoge Raad: daar had de leverancier van tevoren voor moeten waarschuwen. Een goede ontwikkeling."

De zorgplicht biedt oplossingen als IT-leveranciers wegkruipen, zegt Van der Putt. "Loopt een project niet goed, dan zijn mensen geneigd door te modderen. De stekker eruit trekken is geen aantrekkelijke oplossing, want dan heb je als afnemer niets. Langzamerhand verlaten partijen de oorspronkelijke uitgangspunten en dan kan er een moment komen dat niet meer vast te stellen is wat de verplichtingen over en weer zijn. Het is dan

Mr. KENNIS-PARTNER

CPO

KBvG Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

Laat je informeren en inspireren door onze Kennispartners

branchout

NGB

LEXXYN GROEP

OUTVIE Connecting Knowledge & Networking

Bekijk ze op **mr-online.nl/kennispartners**

moeilijk om wanprestatie vast te stellen of te ontbinden. De doormodderdoctrine noem ik dat. Daarom moet je goed opletten wanneer je van een contract afwijkt, en nieuwe afspraken maken. Voldoet de leverancier dan niet aan de nieuwe afspraken, dan kun je als afnemer mogelijk wel de stekker eruit trekken."

VRIJE GEDACHTENVORMING

Toen Van der Putt als advocaat begon in de jaren negentig was er een lawine van Europese regels om met name het civiele recht IT-proof te maken, vertelt hij. "Van een paar van die regels plukken we nog steeds de vruchten, zoals het herroepingsrecht van consumenten bij online aankopen. Vervolgens kwam een compliance-golf over ons heen, waar we nu nog middenin zitten. Doel: het beschermen van personen, bedrijfsvoering en eigendom. Denk aan de AVG, de Data Act over de uitwisseling van gegevens en de AI Act. Deze wetgeving legt met name eisen vast over transparantie, beveiliging en verantwoord gebruik. In Amerika was die compliance-golf al eerder gestart. Daar is allang duidelijk dat honderd procent compliance een illusie is. Amerikaanse cliënten vragen dan hoe ze zeventig procent compliant kunnen zijn. Die stap naar meer risico-denken zal denk ik in Europa ook steeds meer worden gezet.
Momenteel zie ik een ontwikkeling in wetgeving die bedoeld is om de basiswaarden van de rechtsstaat te beschermen, zoals het recht op het maken van vrije keuzes, goede rechtspraak, kritische instituties en infrastructuur, en desinformatie te bestrijden. Nieuw is het idee dat de vrije gedachtenvorming bescherming nodig heeft. Op de platforms van Meta trekt het algoritme je in een trechter; juristen betogen dat de onmogelijkheid dat algoritme permanent uit te zetten in strijd is met de wet. De rechtbank Amsterdam heeft dat vorig najaar bevestigd in een zaak van burgerrechtenorganisatie Bits of Freedom tegen Facebook en Instagram (ECLI:NL:RBAMS:2025:7253). Er wordt in dat kader ook gesproken van het grondrecht op vrije gedachtenvorming. Heel interessant."

VOORTDUREND IN BEWEGING

IT-recht is een fascinerend rechtsgebied omdat…

"Het probeert de nieuwste technologieën, diensten en manieren van samenwerken te ordenen in vaak eeuwenoude juridische concepten. Zoals eigendom, het meest omvattende recht op een zaak. Hoe eigendom van data juridisch uitwerkt, is niet duidelijk. Terwijl data een belangrijke rol spelen in het economisch verkeer en in het persoonlijk leven. Het

"IT-contracten verouderen snel, dus je moet flexibele en slimme contracten maken"

IT-recht is voortdurend in beweging. Vroeger kreeg je een licentie voor software die je zelf installeerde. Nu huur je functionaliteit in de vorm van een abonnement op een clouddienst. Gemiddeld is 35 procent van de inhoud van een IT-contract al verouderd bij ondertekening. Dus je moet flexibele en slimme contracten maken."

Mijn finest hour tot nog toe is …
"Oei, dat zijn er veel. Maar als ik er een moet noemen is dat een arbitragezaak voor een bedrijf dat helpt bij calamiteiten. Het ging om een mislukt IT-project waarbij dat bedrijf contractueel op achterstand stond. Het voelde heel onrechtvaardig als de leverancier daar mee weg zou komen. Uiteindelijk hebben we het gered op de zorgplicht. Het was spannend of we de arbiters mee zouden krijgen. Maar uiteindelijk is het gelukt, met een mooi vonnis."

De laatste keer dat ik thuis enthousiast over mijn vakgebied vertelde…
"Mijn vrouw, met wie ik drie kinderen heb, is ook advocaat. We hebben het vaak over de impact van AI op ons beroep. Ik zie de nadelen van AI, maar met name de mogelijkheden. Dan kan ik enthousiast worden."

Mijn ambitie is …
"Simpel: om gewoon een leuke tijd te hebben. Waar ik blij van word: problemen proberen op te lossen waar anderen vastlopen. Proberen het net anders te zien. Als ik het gevoel heb dat ik iets doorzie en de oplossing zich aandient. Wat daarbij helpt is dat ik een brede belangstelling heb, nieuwsgierig ben en mijn hersens niet kan uitzetten. Ik wil nieuwsgierig blijven en kritisch blijven denken. Dan heb ik vanzelf een leuke tijd."

Als ik één ding in het IT-recht zou kunnen veranderen, is dat …
"Het idee dat de waan van de dag altijd specifieke wetgeving vereist. Bijvoorbeeld over AI of de elektronische handtekening. Dat de elektronische handtekening geldig is, moet je vastleggen, maar heb je al die technische eisen en specificaties nodig? Voor de handtekening op papier is niets vastgelegd. Die hoeft niet leesbaar te zijn, of in inkt die niet verbleekt. Het schrappen van het woord 'schriftelijk' was in veel gevallen genoeg geweest."

Mijn vrije tijd besteed ik graag aan …
"Ik houd van cultuur, zoals het bezoeken van musea, vooral van hedendaagse kunst, en van lezen. Meestal lees ik twee boeken door elkaar, fictie en non-fictie. Momenteel zijn dat *Corpus Britney* van Dominique De Groen en *De Republiek* van Jonathan Israel. Verder sport ik graag. Ik hockey twee keer per week en trek er eens in de week met de mountainbike op uit."

Ik heb de Gouden Peer gewonnen omdat …
"Ik veel publiceer en mijn *peers* mijn gedachten blijkbaar relevant vinden. Zoals over doormodderen, zorgplichten, inspanningen en exoneraties."

Zelf heb ik gestemd op …
"Dat verklap ik niet, maar er zaten veel goede kandidaten tussen. Ik voel me echt vereerd dat ik gekozen ben."

In 2009 ging de Gouden Peer naar Coen Drion, destijds advocaat bij Kennedy Van der Laan. Hoe voelt het om zijn opvolger te zijn?
"Geweldig om in zijn voetstappen te mogen staan. Hij is echt een grootheid op ons vakgebied."

Was de Gouden Peer echt van goud geweest en zou hij worden omgesmolten, dan was de opbrengst (zo'n 50.000 euro) voor …
"Het oprichten van een museum over technologische veranderingen en de maatschappelijke gevolgen daarvan door de eeuwen heen. Zo'n museum kan bijdragen om de huidige ontwikkelingen in perspectief te plaatsen en ons zo tot betere inzichten te brengen. We zitten in een revolutie met IT en AI. Dat vond men tweehonderdvijftig jaar geleden ook toen de stoommachine werd ontwikkeld. En later auto's, elektriciteit, internet. Als we kijken naar wat het effect is geweest van die eerdere revolutionaire ontwikkelingen, kunnen we daar dan lessen uit trekken voor onze tijd?" •

EERDERE GOUDEN PEREN

- Februari 2025 Gouden Peer arbeidsrecht: **Stefan Sagel** (De Brauw Blackstone Westbroek/Universiteit Leiden)
- April 2025 Gouden Peer contractenrecht: **Mark Wissink** (parket-generaal Hoge Raad/Rijksuniversiteit Groningen)
- Juni 2025 Gouden Peer familierecht: **Wendy Schrama** (Universiteit Utrecht/UCERF)
- September 2025 Gouden Peer ondernemingsrecht: **Harm-Jan de Kluiver** (Radboud Universiteit/Universiteit van Amsterdam)
- Oktober 2025 Gouden Peer bestuursrecht: **Rob Widdershoven** (Universiteit Utrecht/advocaat-generaal bestuursrecht)
- December 2025 Gouden Peer intellectueel eigendomsrecht: **Dirk Visser** (Visser Schaap & Kreijger/Universiteit Leiden)
- Februari 2026 Gouden Peer insolventierecht: **Femke Damsteegt** (Hoge Raad)
- April 2026 Gouden Peer gezondheidsrecht: **Melita van der Mersch** (Velink & De Die)
- Juni 2026 Gouden Peer strafrecht: **Petra van Kampen** (parket-generaal Hoge Raad)
- September 2026 Gouden Peer mededingingsrecht: **Martijn Snoep** (ACM)